

Warszawa, 01.07.2020 r.

Sz. P. Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Szanowny Panie Premierze,

Zarząd Krajowej Rady Forów Skarbników Jednostek Samorządu Terytorialnego wyraża głębokie zaniepokojenie stanem finansów samorządów spowodowanym ogólną sytuacją kryzysową w Polsce i na świecie, wynikającą z panującej pandemii COVID-19 oraz wprowadzonych zmian przepisów prawa w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) jak i od osób prawnych (CIT).

Wprowadzone zmiany w 2019 roku (zwolnienia dla osób poniżej 26 lat, obniżki stawki i podwyższenia kosztów uzyskania przychodów) spowodowały, że w wielu samorządach planowane dochody z tego tytułu (PIT) w 2020 roku uległy zmniejszeniu. Obecna sytuacja spowodowała już mniejsze wpływy udziałów w podatku dochodowych od osób fizycznych (drastyczny spadek wpływów za kwiecień br. w granicach 40-42% w stosunku do analogicznego miesiąca 2019 roku). Spadek dochodów budżetu państwa z PIT za cztery miesiące 2020 roku w stosunku do roku 2019 wyniósł 32%, co świadczy o tym, że dochody te w bieżącym roku nie zostaną zrealizowane zgodnie z przyjętymi założeniami. Wpływy udziałów w PIT za maj uwzględniające przesunięcie terminu rozliczenia rocznego za 2019 rok spowodowały nieznaczną poprawę wykonania dochodów. Szacujemy, że ubytek dochodów z tego tytułu na koniec 2020 roku może sięgnąć 10-15% w stosunku do przekazanych nam prognoz Ministra Finansów. Są to ogromne środki, których w prosty sposób nie ma możliwości pokryć w budżetach samorządów. Kolejnym znaczącym ubytkiem dochodów są udziały w podatku dochodowym od osób prawnych, które ze względu na wprowadzone obostrzenia i zmiany przepisów dotyczące rozliczeń tego podatku, nie będą zrealizowane zgodnie z planem.

Samorzady także podjęły działania mające na celu złagodzenie negatywnych skutków walki z wirusem COVID-19 stosując różnego rodzaju ulgi i zwolnienia dla przedsiębiorców, np. zwolnienia z czynszów najmu i dzierżawy, zwolnienia z podatku od nieruchomości, niedochodzenie należności cywilnoprawnych, umarzanie, rozkładanie na raty czy odroczenia terminów płatności należności. Skutkuje to mniejszymi wpływami dochodów w br.

Wprowadzone obostrzenia, jak zamknięcie szkół, przedszkoli, instytucji kultury, ograniczona działalność urzędów, ośrodków sportu i rekreacji, spowodowały spadek dochodów realizowanych przez te jednostki, których nie da się już w żaden sposób „odrobić”. Nie zrekompensują tego oszczędności wynikające z zamknięcia tych obiektów, ponieważ stałe koszty funkcjonowania musiały być ponoszone (jak chociażby wynagrodzenia pracowników), a doszły dodatkowe w postaci środków ochrony osobistej (również po uruchomieniu obiektów

- związane z zapewnieniem bezpieczeństwa osób w nich przebywających). Samorządy ponoszą nieplanowane wcześniej wydatki, takie jak np. dezynfekcje miejsc publicznych, dostosowanie urzędów i instytucji publicznych do bezpiecznego wykonywania zadań. Walka z COVID-19 przez samorządy ma ogromny wpływ na realizowane zadania, które nie będą w takim samym stopniu wykonywane jak przed pandemią.

Samorządy podejmują ogromny wysiłek ograniczając wydatki zarówno bieżące jak i inwestycyjne, z jednoczesnym zachowaniem miejsc pracy i wykorzystywaniem środków z Unii Europejskiej. Niemniej jednak same sobie nie poradzą, a przecież inwestycje samorządowe przyczyniają się do rozwoju naszego kraju i zapewniają przychody rodzimym przedsiębiorcom.

Zaproponowane rozwiązania w tarczach antykryzysowych dla samorządów, jak: możliwość niezachowania w roku 2020 równowagi w części bieżącej budżetu oraz zwiększenie możliwości zaciągania zobowiązań, możliwość wcześniejszego przekazywania rat subwencji ogólnej w 2020 roku, możliwość przesunięcia wpłat tzw. „janosikowego” na II półrocze br., zwiększony udział we wpływach za gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa dla powiatów i miast na prawach powiatu czy też uelastycznienie wydatków z funduszu „korkowego”, **uważamy za niewystarczające**. Rozwiązania te nie oznaczają dla nas ani większych wpływów ani mniejszych wydatków.

Dziękujemy za inicjatywę przekazania dodatkowych środków dla samorządów w ramach zapowiadanego Funduszu Inwestycji Samorządowych, jeżeli pomoc ta dojdzie do skutku to z pewnością pozwoli nam w znacznym stopniu złagodzić skutki obecnego kryzysu. Jednak jeśli będzie to wyłącznie pomoc doraźna to w kolejnych latach nadal będziemy borykać się z problemem nie zapewnienia samorządom dochodów na poziomie umożliwiającym realizację powierzonych im zadań na właściwym poziomie. Dlatego uważamy, że rozwiązaniem satysfakcjonującym byłoby wprowadzenie mechanizmu rekompensującego samorządom ubytek w dochodach poprzez subwencję ogólną lub zwiększenie udziałów w PIT i CIT oraz wprowadzenie udziałów w podatku VAT. Pozwoliłoby to świadczyć usługi bez uszczerbku na ich jakości i przyczyniłoby się do rozwoju samorządów, dzięki którym generowanych jest bardzo wiele miejsc pracy zarówno w sektorze publicznym jak i prywatnym, który realizuje zadania zlecane przez samorządy.

Dodatkowo proponujemy wprowadzenie do ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374, z późn. zm.) zapisów zwalniających jednostki samorządu terytorialnego z obowiązku przekazania w roku 2020 do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, nadwyżki dochodów, o której mowa w art. 404 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.), z możliwością wykorzystania ww. środków na realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

Część samorządów otrzymująca dochody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska jest zobligowana do odprowadzenia nadwyżki tych dochodów ponad corocznie określany wskaźnik. Dla niektórych samorządów są to kwoty bardzo znaczące, a samorzady te ponoszą największe skutki gospodarczego wykorzystania środowiska.

Apelujemy również o przesunięcie terminów wdrożenia Pracowniczych Planów Kapitałowych w jednostkach sektora finansów publicznych z 1 stycznia 2021 r. na 1 stycznia 2022 r. W tym celu proponujemy dokonać zmiany w Ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych poprzez zmianę art. 137 który otrzymałby brzmienie: „W przypadku podmiotów zatrudniających będących jednostkami wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 oraz z 2020 r. poz. 695), obowiązek, o którym mowa w art. 8 ust. 1, powstaje w dniu 1 stycznia 2022 r. Umowę o prowadzenie PPK podmiot taki zawiera najpóźniej do dnia 10 kwietnia 2022 r.”. Pozwoliłoby to odsunąć w czasie dodatkowe obciążenia budżetów samorządowych, które w roku 2020 i 2021 dotknięte będą skutkami kryzysu wywołanego epidemią Covid-19, przez co zagrożona będzie realizacja dotychczas świadczonych usług i inwestycji (w tym z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej).

Mając świadomość skutków obecnej sytuacji kryzysowej oraz czując odpowiedzialność za finanse samorządów, wnioskujemy o rozpatrzenie naszych wniosków i podjęcie jak najszybciej odpowiednich działań, w tym legislacyjnych, w celu ratowania finansów samorządowych. Prosimy o pozytywne ustosunkowanie się do przedstawionych propozycji.

Z wyrazami szacunku,

Łukasz Dłubacz - Przewodniczący Krajowej
Rady Forów Skarbników

Do wiadomości:

Pani Jadwiga Emilewicz – Wicepremier, Minister Rozwoju,

Pan Tadeusz Kościński – Minister Finansów,

Pan Michał Kurtyka – Minister Klimatu,

Pani Marlena Matłąg – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

KRAJOWA RADA FORÓW SKARBNIKÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO działająca przy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Reguńskiego powołana została 27 listopada 2018 r. w odpowiedzi na potrzebę sieciowej ponadregionalnej współpracy Skarbników JST zrzeszonych w ramach regionalnych Forów Skarbników JST funkcjonujących przy Ośrodkach FRDL (11 Forów skupiających blisko 700 członków).

Głównymi celami działalności Krajowej Rady Forów Skarbników JST są:

1. Reprezentacja regionalnych Forów Skarbników działających przy ośrodkach FRDL na poziomie krajowym;
2. Zabieranie głosu w istotnych dla samorządu sprawach na poziomie krajowym;
3. Koordynacja konsultacji wewnątrz środowiska Skarbników;
4. Organizacja wspólnych ogólnopolskich i makroregionalnych wydarzeń i inicjatyw;
5. Podejmowanie inicjatyw na rzecz wzmocnienia kompetencji i praw Skarbników;
6. Wypracowywanie stanowisk w sprawach zmian legislacyjnych.

Rada poprzez swoją działalność pragnie być aktywnym uczestnikiem zachodzących procesów konsultacyjno-legislacyjnych, mającym bezpośredni wpływ na kształt regulacji prawnych oddziałujących na funkcjonowanie samorządu. Skupia się na sprawach, które są najważniejsze z punktu widzenia jej członków, czyli sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z finansami jednostek samorządu terytorialnego. Skarbnicy na co dzień mają do czynienia z tymi problemami, dzięki czemu potrafią formułować nie tylko trafne opinie, ale również i konstruktywne rozwiązania przez co chcą mieć większy wpływ na sposób kształtowania tej sfery życia publicznego.

Obecnie Fora Skarbników działające przy FRDL liczą blisko 700 członków, co stanowi $\frac{1}{4}$ wszystkich skarbników pracujących w gminach, powiatach i województwach. Fora Skarbników stanowią doskonałą platformę współpracy, integracji środowiska zawodowego, wymiany doświadczeń i informacji, jak również zdobywania nowej wiedzy. Oprócz cyklicznych spotkań organizowanych w ramach regionalnych struktur Forów Skarbników, Krajowa Rada Forów Skarbników JST jest współorganizatorem odbywających się corocznie ogólnopolskich Kongresów Forów Skarbników JST, które każdego roku gromadzą blisko 500 uczestników – skarbników jednostek samorządu terytorialnego z całej Polski, ekspertów, przedstawicieli samorządu, świata nauki i instytucji działających na rzecz administracji publicznej.

Członkami Krajowej Rady Forów Skarbników JST są reprezentanci Forów Skarbników JST działających przy Ośrodkach regionalnych FRDL, zaś pracami Rady kieruje Zarząd wybierany spośród Członków Rady na dwuletnią kadencję.